

IDP4 - Nederlands Dictee en taalbeschouwing - Analysedocument

In dit document vind je de opgaven en antwoorden op de proef, gekoppeld aan de leerplandoelen. Deze proef werd voor de eerste keer grootschalig afgenomen in 2022. In dit analysedocument worden per opgave de Vlaamse resultaten voorgesteld van die eerste afname.

In 2025 is deze proef opgenomen in het kwaliteitsplatform. In het interactieve analyserapport worden de resultaten van je school vergeleken met de resultaten van de afname van 2025.

TOtn1 Nadenken over taalgebruik en de belangrijkste factoren van een communicatieve situatie. Daarbij taalbeschouwelijke termen gebruiken.

TOtn2 Nadenken over de belangrijkste aspecten van het taalsysteem. Daarbij taalbeschouwelijke termen gebruiken.

1 Dictee

Een vraag aan Willem Wever

De vraag aan Willem Wever: Ik vind mijn ontbijt zo saai! Hoe kan ik het leuker maken? Hieronder krijg je enkele tips.

Tip 1: Paarse eieren

Ben je gewone witte eieren met een gele dooier ook helemaal zat? Maak nu een paars spiegelei met dit gemakkelijke recept.

Je snijdt eerst de rode kool in reepjes. Daarna kook je de kool in een laagje water totdat het water paars kleurt. Doe een beetje boter in de koekenpan en bak het ei. Giet tijdens het bakken van het ei het sap van de rode kool erover en bak het geheel langzaam gaar.

Je zult zien dat het eitje paarsig kleurt. Maar je kunt het wel gewoon lekker opeten hoor.

Tip 2: griezelige pannenkoekjes

Maak pannenkoeken als een spinnenweb. Je gebruikt hiervoor gewoon deeg.

Doe het deeg in een knijpfles. Teken met het beslag de juiste vorm. Keer de pannenkoekjes om zodra het beslag begint te bubbelen. Serveer met honing en blauwe bessen.

Tip 3: Speciaal voor Kerstmis !

Leg 2 boterhammen op elkaar en snijd een grote kerstboom. Plooi de boterhammen terug open.

Besmeer 1 boterham met boter en jam. Steek kleine gaatjes uit de andere boterham. Leg de andere boterham terug op de boterham met jam. Besmeer een andere boterham met boter en leg er kaas op. Steek met kerstvormpjes sterren uit de boterham met kaas.

Bestrooi het bord met poedersuiker bij wijze van sneeuw.

Nr	Woord	Omschrijving moeilijkheden
1	Ik vind	persoonsvorm in de tegenwoordige tijd met hoorbare -t achteraan geschreven als -t, -d of -dt
2	ontbijt	tweetekenklanken ij, ei frequente woorden met medeklinkers die niet worden uitgesproken
3	witte	verdubbeling van medeklinker
4	gele	ongedekte klinker in een open lettergreep
5	dooier	meertekenklanken aai, oei, ooi
6	gemakkelijke	verdubbeling van medeklinker woorden met doffe klinker in woorden op -ig(e), -erig(e), -(e)lijk(e)
7	Je snijdt	persoonsvorm in de tegenwoordige tijd met hoorbare -t achteraan geschreven als -t, -d of -dt tweetekenklanken ij, ei
8	laagje	verkleinwoord
9	langzaam	woorden met -ng en -nk
10	paarsig	woorden met doffe klinker in woorden op -ig(e), -erig(e), -(e)lijk(e)
11	griezelige	doffe klinker -e in een open lettergreep woorden met doffe klinker in woorden op -ig(e), -erig(e), -(e)lijk(e)
12	spinnenweb	verdubbeling van medeklinker woorden met medeklinkers die niet worden uitgesproken woorden met b, d, g achteraan
13	Je gebruikt	werkwoordsvorm waarbij de gebruikelijke spellingsregels worden toegepast tweetekenklanken ui, eu, oe
14	zodra	ongedekte klinker in een open lettergreep korte woorden met a, o, u op het einde van het woord
15	honing	ongedekte klinker in een open lettergreep woorden met -ng en -nk
16	blauwe	tweetekenklanken au, ou
17	bessen	verdubbeling van medeklinker
18	Kerstmis	hoofdletter - feestdag
19	gaatjes	verkleinwoord
20	Bestrooi	hoofdletter - eerste woord van een zin doffe klinker -e in een open lettergreep meertekenklanken aai, oei, ooi
21	sneeuw	meertekenklanken eeuw, ieuw

Aantal woorden goed	%
21	0
20	9
19	13
18	13
17	13
16	11
15	8
14	6
13	5
12	3
11	2
10	2
9 - 0	15

2 Taalbeschouwing

Neem het afgedrukte blad met de voorkant en de achterkant van een boek. Je lost nu vraag 1 en 2 op.

1. Wat is de titel van het boek?

	%	% Vl.	% Ref.groep
A. Lannoo		2	
B. Monsterlijke microben		92	
C. Professor Marc Van Ranst en Geert Bouckaert		2	
D. Sebastiaan Van Doninck		1	
Geen antwoord		3	

2. Een boek kan fictie zijn of non-fictie.

Welke uitspraak klopt over dit boek?

	%	% Vl.	% Ref.groep
A. Het boek is fictie, want er staan tekeningen in.		11	
B. Het boek is fictie, want wat erin staat is verzonnen.		23	
C. Het boek is non-fictie, want de inhoud komt van een website.		11	
D. Het boek is non-fictie, want er staan juiste antwoorden in.		51	
Geen antwoord		4	

Vanaf hier heb je het afgedrukte blad niet meer nodig.

3. Bekijk de inhoudstafel van het boek.

Waar vind je een antwoord op de vraag 'Waar komen microben voor?'

INHOUDSTAFEL	
Wat zijn microben en wat doen ze?	6
Zijn microben hetzelfde als bacteriën?	8
Waar komen microben voor?	10
Waar komen microben vandaan?	12
Hoe zien microben eruit?	14
Welke microben zijn het nuttigst voor de mens?	18
Hoe verspreiden de monstertjes zich? En hoe ga ik ze te lijf?	20
Zijn er mannetje en vrouwtje bacteriën?	22
Kunnen bacteriën overleven op de Noordpool?	24
Waarom moet ik mijn handen wassen voor het eten?	26
Wat zijn antibiotica?	30
Wat gebeurt er als ik een prik krijg?	32
Waarom blijft het griepvirus de kop opsteken?	34
Hoeveel soorten griepvirussen zijn er?	36
Hoe krijg ik griep?	38
Wat is bulkgriep?	
Is een verkoudheid ook een griep?	
Kan de mens besmet worden met vogelgriep?	

	%	% Vl.	% Ref.groep
A. in alinea 8		13	
B. in hoofdstuk 8		21	
C. op bladzijde 8		44	
D. op regel 8		18	
Geen antwoord		4	

4.

Het boek geeft een antwoord op verschillende soorten vragen.

Welke vraag is een ja/nee-vraag?

	%	% Vl.	% Ref.groep
A. Hoe krijg ik de griep?		5	
B. Is een verkoudheid ook een griep?		79	
C. Waar komen microben voor?		8	
D. Wat zijn antibiotica?		4	
Geen antwoord		4	

5.

Je leest in dit tekstje uit het boek de zin: ‘Zij nestelen zich in een gastheer.’

ONAANGEKONDIGDE GASTEN

Parasieten zijn microben die zich voeden ten koste van een ander levend wezen. Zij nestelen zich in een gastheer en eten vrolijk met hem mee. Je kunt ze vergelijken met mensen die onaangekondigd je huis binnen komen vallen en mee aan tafel schuiven. Om bij een gastheer binnen te komen, maken parasieten soms gebruik van andere dieren. Zo komt de parasiet die malaria veroorzaakt via een mug in ons bloed terecht.

Wie bedoelen ze met ‘zij’?

	%	% Vl.	% Ref.groep
A. gasten		17	
B. levende wezens		16	
C. muggen		8	
D. parasieten		54	
Geen antwoord		4	

6.

Duid in deze zin het zelfstandig naamwoord aan.

Zij zullen de virussen proberen te doden.

	%	% Vl.	% Ref.groep
Correct		53	
Fout		47	
Geen antwoord		0	

7.

Duid in deze zin het werkwoord aan.

Je pakt een stuk kaas uit de koelkast.

	%	% Vl.	% Ref.groep
Correct		82	
Fout		18	
Geen antwoord		0	

8. Duid in deze zin het werkwoord aan.

Maar de meeste schimmels **doen** goed hun werk.

	%	% Vl.	% Ref.groep
Correct		39	
Fout		61	
Geen antwoord		0	

9. Duid in deze zin het lidwoord.

Dat zorgt ervoor dat **het** deeg rijst.

	%	% Vl.	% Ref.groep
Correct		77	
Fout		23	
Geen antwoord		0	

10. Sleep de woorden in alfabetische volgorde.

microben - antibiotica - yoghurt - pest

1	2	3	4
antibiotica	microben	pest	yoghurt

	%	% Vl.	% Ref.groep
Correct		87	
Fout		13	
Geen antwoord		0	

11. Sleep de woorden in alfabetisch volgorde.

virus - vogelgriep - verkoudheid

1	2	3
verkoudheid	virus	vogelgriep

	%	% Vl.	% Ref.groep
Correct		85	
Fout		15	
Geen antwoord		0	